

ПРОБЛЕМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ГАЛУЗЕЙ НАЦІОНАЛЬНОГО ПРАВА ТА ЗАКОНОДАВСТВА

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС

УДК 342

Т. М. Олексенко

аспірант
Класичний приватний університет

ОБ'ЄДНАННЯ ГРОМАДЯН ЯК СУБ'ЄКТИ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

Громадське об'єднання серед суб'єктів адміністративного права вирізняється рядом ознак, основні з яких увійшли до змісту поняття цього виду недержавних організацій. У процесі своєї діяльності об'єднання громадян можуть вступати в суспільні відносини, врегульовані нормами не тільки адміністративного, а й інших галузей права. Особливістю адміністративно-правового статусу громадського об'єднання як комплексу його повноважень є те, що ці повноваження є закріплені в нормах адміністративного права і здійснюються у сферах адміністративно-правового регулювання у відносинах з органами виконавчої влади та іншими органами держави. Адміністративно-правовий статус об'єднань громадян розглянуто як комплексну категорію, що включає в себе ряд елементів, які виділяються за ознакою етапності діяльності громадських об'єднань.

Ключові слова: адміністративно-правовий статус, об'єднання громадян, адміністративно-правовий статус об'єднань громадян, вертикально-імперативна модель, горизонтально-інституціоналізаційна модель.

І. Вступ

Тема відносин держави й громадських об'єднань, держави та структур громадянського суспільства традиційно є однією з пріоритетних у теорії держави і права загалом та теорії адміністративного права зокрема. У працях Г. В. Ф. Гегеля, Т. Гоббса, Дж. Локка, Ш. Л. Монтеск'є, Ж.-Ж. Руссо, А. Де Токвіля було закладено філософсько-правові засади розуміння громадянського суспільства як сфери самоорганізації приватних інтересів, яка охоплює сукупність нерегламентованих державним управлінням економічних, соціальних, моральних та інших відносин між державою й приватною особою та об'єднаннями приватних осіб, які діють згідно з корпоративною логікою егоїстичних угруповань [2; 9; 11].

Поняття "громадянське суспільство" за змістом охоплює особливу частину (сферу) суспільства, в якій відбувається приватне життя і яка є противагою сфері державного управління, в якій реалізується загальнодержавне (публічне) життя суспільства. У цьому розумінні будь-які об'єднання громадян сучасного суспільства є інтегрованими одночасно в дві засадничі сфери – в громадянське суспільство і в державу (у вужчому,

адміністративно-правовому розумінні – в адміністративну регламентацію).

У деяких наукових джерелах, представлених, зокрема, російськомовною літературою в галузі теорії держави і права, конституційного права та філософії політики (М. М. Алексєєв, В. М. Гессен, Н. М. Коркунов, Б. М. Чичерін), під громадянським суспільством мають на увазі особливий історичний тип суспільства, характерною рисою якого є високий ступінь емансипованості приватного життя від державної регламентації та адміністративно-бюрократичного контролю. Найвищим фазисом розвитку такого суспільства є стан, за умов досягнення якого сфера громадянського суспільства починає домінувати над сферою адміністрування в розв'язанні проблем управління. Ознаки саме такого стану соціуму є індикаторами сучасного західного, ліберально-демократичного суспільства, яке характеризується саме внаслідок цієї обставини як громадянське суспільство.

Прийнятною для нас є позиція російського дослідника А. Сунгурова, згідно з якою громадянське суспільство – "не вся недержавна сфера суспільства, а лише та її частина, в якій діють недержавні і некомерційні організації громадянського суспільства – об'єднання громадян" [3, с. 60]. Така дефіні-

ція, по суті, впливає з першого розуміння громадянського суспільства як приватної сфери суспільного життя, на яку не поширюється адміністративно-правове регулювання. Однак, унаслідок деякої нечіткості визначення діючих у цій сфері організацій, зміст цієї дефініції залишається недостатньо повним, зокрема, невизначеним є питання про легітимність діяльності об'єднань громадян [3, с. 60].

Незважаючи на ряд об'єктивних обставин, які істотно стримували свободу наукових пошуків у радянський період (ідеологічна цензура в суспільствознавстві, політичні переслідування вільнодумства та опозиційності тощо), питання відносин держави й об'єднань громадян (у юридичній літературі 1960–1980-х рр. їх називали “громадські об'єднання”) активно досліджували Н. Ю. Беляєва, М. І. Данченко, Г. А. Кудрявцева, Б. М. Лазарєв, О. П. Лук'янов, С. А. Солдатов, А. І. Щиглік, Ц. А. Ямпольська та ін. Попри ідеологізованість наукових праць того часу, яка багато в чому набувала вимушеного характеру, зазначені автори суттєво збагатили спектр наукових уявлень про правовий статус громадських об'єднань [15].

У працях С. А. Авак'яна, А. О. Алієва, А. А. Безуглова, З. М. Зотової, А. Н. Кокотова, В. А. Лебедева, Е. А. Лукашевої, А. Ф. Малого, Д. А. Малого, В. С. Нерсисянца, С. А. Солдатова, В. Н. Шеломенцева, Д. В. Шутько, А. І. Щигліка, С. С. Юр'єва та інших широко висвітлено різні аспекти відносин держави та інститутів громадянського суспільства, у тому числі з питань державної реєстрації, державного контролю, нагляду, державної підтримки діяльності громадських об'єднань, співпраці держави та інститутів громадянського суспільства.

Комплексному дослідженню розглянутої проблеми присвячені праці сучасних учених-конституціоналістів А. С. Автономова, С. Д. Будака, Л. Ю. Грудцина, А. А. Даркова, С. Є. Заславського, О. А. Кожевникова, В. В. Лисенка, Д. Є. Мерешкіна, А. В. Орлова, Р. В. Уткіна, І. С. Фатова, Н. Л. Хананашвілі, Л. А. Чистового та ін. У працях згаданих учених розглянуто проблеми конституційно-правового статусу громадських об'єднань, їх участі в політичних процесах, різні форми відносин, що існують між державою та громадськими об'єднаннями [4; 5; 8; 10; 12; 13].

На дисертаційному рівні за останні роки ґрунтовно досліджено правовий статус громадських об'єднань. Увагу вчених привертають такі питання, як: конституційно-правовий статус громадських об'єднань та механізм його реалізації в становленні громадянського суспільства; державний контроль за діяльністю громадських об'єднань; роль громадських об'єднань у формуванні громадянського суспільства; розвиток законодав-

ства про громадські об'єднання; конституційно-правові засади взаємодії державних органів і громадських об'єднань [5; 12–15].

На основі узагальнення теоретичного та нормативного матеріалу, викладеного у вищезазначених джерелах, можна сформулювати дефініцію поняття об'єднання громадян.

Об'єднання громадян – це група людей, яка персоналіфіковано виступає від імені мікроспільноти, виконує власні корпоративні завдання й функції, не володіє державно-владними повноваженнями, діє без втручання держави та не фінансується з державних фінансових фондів.

Об'єднання громадян володіють ознаками, які відрізняють їх від усіх інших недержавних організацій, зокрема:

а) добровільність формування об'єднань громадян (об'єднання громадян створюються на засадах горизонтальних зв'язків та домовленостей у конвенційному форматі);

б) організація діяльності об'єднань громадян на засадах самоврядування (об'єднання громадян функціонують на засадах внутрішньої системи управління);

3) некомерційний характер формування (об'єднання громадян створюються не задля отримання прибутку, а для соціокультурних, гуманітарно-просвітницьких та інших цілей);

4) засновництво й створення об'єднання громадян групою фізичних осіб і, разом з ними, юридичними особами – громадськими об'єднаннями;

5) створення об'єднань громадян для реалізації спільних цілей, зазначених у статуті;

6) персоналіфікована реалізація прав і обов'язків у правовідносинах (об'єднання громадян виступає тільки від свого імені);

7) відсутність у об'єднання громадян державно-владних повноважень, тобто його виключеність із державно-владної вертикалі управління.

II. Постановка завдання

Метою статті є визначення теоретико-методологічних засад дослідження правосуб'єктності об'єднань громадян у теорії адміністративного права. Завданнями статті є: визначення теоретичних засад дослідження правосуб'єктності об'єднань громадян в адміністративному праві; визначення засадничих формоелементів правосуб'єктності об'єднань громадян у теорії адміністративного права.

III. Результати

На базі вивчення правової літератури [1; 3; 4; 5; 12–14] та узагальнення нормативних актів можна дійти висновку щодо одностайності більшості дослідників у виділенні типових адміністративно-правових ознак громадських об'єднань, а саме: *добровільність, самоврядність, некомерційність формування, створення з ініціативи фізичних*

осіб, юридичних осіб, персоніфікованість у реалізації спільних цілей, зазначених у його статуті, відсутність державно-владних повноважень.

Таке визначення цілком узгоджується з позицією українського законодавця, яка викладена в Законі України “Про громадські об’єднання” [6]. У Законі (ч. 1–5 ст. 1) ідеться, зокрема, про те, що громадське об’єднання – це добровільне об’єднання фізичних осіб та/або юридичних осіб приватного права для здійснення та захисту прав і свобод, задоволення суспільних, зокрема економічних, соціальних, культурних, екологічних та інших інтересів.

У ч. 2–5 ст. 1 зазначено, що громадське об’єднання за організаційно-правовою формою утворюється як громадська організація або громадська спілка; його засновниками та членами (учасниками) є фізичні особи. При цьому громадське об’єднання може здійснювати діяльність зі статусом юридичної особи або без такого статусу. Громадське об’єднання зі статусом юридичної особи є непідприємницьким товариством, основною метою якого не є одержання прибутку.

Об’єднання громадян володіє специфічним адміністративно-правовим статусом.

Щодо розуміння адміністративно-правового статусу об’єднання громадян точки зору дослідників розділились на дві діаметрально протилежні групи.

Перша група дослідників [1; 3; 4–5], наголошуючи на принципі самоорганізації в утворенні об’єднань громадян, вважає, що під адміністративно-правовим статусом громадського об’єднання слід розуміти комплекс самоорганізаційних програм, напрацьованих учасниками об’єднання громадян для здійснення функцій управління ним як мікроспільнотою.

Друга група дослідників [8; 10; 12–14] наголошує на регламентованості адміністративно-правового статусу об’єднань адміністративним законодавством і визначає адміністративно-правовий статус громадського об’єднання як комплекс його повноважень, закріплених нормами адміністративного права і здійснюваних у сферах адміністративно-правового регулювання.

Виходячи із певної протилежності сформульованих позицій, вважаємо за необхідне запропонувати власне визначення адміністративно-правового статусу громадського об’єднання, яке б враховувало як першу, так і другу групу ознак, виділених авторами. У нашому визначенні варто було б конкретизувати складники адміністративно-правового статусу та врахувати дві компоненти управління: державно-владного й самоврядного.

Таким чином, під адміністративно-правовим статусом громадського об’єднання ми будемо розуміти комплекс самоорганізацій-

них програм, напрацьованих учасниками об’єднання громадян для здійснення функцій управління ним як мікроспільнотою, закріплених нормами адміністративного права і здійснюваних у сферах адміністративно-правового регулювання, елементами яких виступають: адміністративно-правові норми, що регулюють цілі діяльності суспільних об’єднань; порядок їх створення, у тому числі державної реєстрації; права громадських об’єднань; їх обов’язки; права-обов’язки громадських об’єднань; порядок зупинення діяльності громадських об’єднань; їх відповідальність; порядок ліквідації громадських об’єднань; гарантії їх статусу.

Цілком самостійним питанням адміністративно-правового статусу об’єднань громадян є проблема їх типологізації. Саме типологізація дає можливість зрозуміти весь спектр відносин внутрішнього (самоорганізаційного) управління та державно-владного управлінського впливу.

У кожного громадського об’єднання, за справедливим зауваженням Ц. Ямпольської [15, с. 80–81], є два виміри його діяльності: зовнішньоорганізаційний (формально-інституційний) та змістовно-функціональний.

У зв’язку із зазначеним, критерії розподілу об’єднань громадян на види та типи, що використовують у юридичній літературі, на думку авторки, необхідно згрупувати залежно від того, належать вони до організаційної чи змістовної сторони їх діяльності.

Таким чином, підставами поділу громадських об’єднань за критерієм організаційної структури є:

- а) організаційно-правова форма громадських об’єднань;
- б) територіальна сфера діяльності громадських об’єднань;
- в) наявність (відсутність) державної реєстрації громадських об’єднань;
- г) принцип організації, засновники громадських об’єднань.

До підстав поділу за змістовною ознакою діяльності належать:

- а) галузь діяльності громадського об’єднання;
- б) цільове призначення діяльності;
- в) наявність (відсутність) повноважень щодо здійснення заходів примусу зовні.

На основі дослідження норм адміністративного права, що регулюють порядок створення громадських об’єднань, і теоретичних розробок із цього питання можна дійти висновку про те, що в Україні існує два способи утворення громадських об’єднань: явочний і явочно-реєстраційний.

З урахуванням аналізу практики застосування органами державної влади таких заходів державного примусу щодо об’єднань громадян, як письмове попередження та призупинення діяльності громадського об’єд-

нання, пропонуємо віднести їх до заходів адміністративного примусу.

Громадське об'єднання, яке має намір здійснювати діяльність зі статусом юридичної особи, підлягає реєстрації в порядку, визначеному Законом України "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців", з урахуванням особливостей, установлених цим Законом. Законом передбачено безоплатність реєстрації громадського об'єднання органами виконавчої влади, на які відповідно до законодавства покладені повноваження з питань реєстрації громадських об'єднань (далі – уповноважений орган з питань реєстрації), за місцезнаходженням громадського об'єднання.

Для реєстрації громадського об'єднання керівник або особа (особи), яка має право представляти громадське об'єднання для здійснення реєстраційних дій, протягом 60 днів з дня утворення громадського об'єднання подають (надсилають поштовим відправленням) до уповноваженого органу з питань реєстрації за місцезнаходженням громадського об'єднання заяву за формою, затвердженою Міністерством юстиції України, до якої додаються:

1) примірник протоколу установчих зборів, оформленого з дотриманням вимог частин другої, п'ятої, сьомої статті 9 цього Закону;

2) статут (у двох примірниках);

3) відомості про керівні органи громадського об'єднання із зазначенням прізвища, ім'я, по батькові (за наявності), дати народження керівника, членів інших керівних органів, посади в керівних органах, контактного номера телефону та інших засобів зв'язку, а також зазначені відомості про особу (особи), яка має право представляти громадське об'єднання для здійснення реєстраційних дій, до яких додається письмова згода цієї особи, передбачена частиною шостою статті 9 цього Закону, якщо така особа не була присутня на установчих зборах;

4) заповнена реєстраційна картка на проведення державної реєстрації юридичної особи.

Заяву та документи, зазначені в пунктах 3 і 4 частини третьої цієї статті, підписує керівник або особа (особи), яка має право представляти громадське об'єднання для здійснення реєстраційних дій. Справжність підпису зазначеної особи на заяві про реєстрацію громадського об'єднання засвідчується нотаріально.

Для реєстрації громадської спілки, крім документів, передбачених частиною третьою цієї статті, подаються документи, які містять відомості щодо структури власності засновників – юридичних осіб та фізичних осіб – власників істотної участі цих юридичних осіб.

У разі якщо засновником (засновниками) громадської спілки є іноземна юридична осо-

ба, крім документів, передбачених частиною третьою цієї статті, додатково подається легалізований у встановленому порядку документ про підтвердження реєстрації іноземної юридичної особи в країні її місцезнаходження – витяг із торговельного, банківського або судового реєстру, що відповідає вимогам Закону України "Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців" [7].

IV. Висновки

Дослідження теоретичних і практичних питань, пов'язаних з функціонуванням об'єднань громадян як суб'єктів адміністративного права, дає змогу зробити ряд висновків. Громадські об'єднання є одним із типів недержавних організацій, і тому для найкращого з'ясування поняття громадського об'єднання необхідно, перш за все, визначити поняття недержавної організації. На основі аналізу ознак недержавної організації під останньою пропонуємо розуміти групу людей, яка виступає персоніфіковано від свого імені, виконує власні корпоративні завдання й функції, не володіючи державно-владними повноваженнями, діючи без втручання держави та не отримуючи державного фінансування.

Громадське об'єднання серед суб'єктів адміністративного права вирізняється рядом ознак, основні з яких увійшли до змісту поняття цього виду недержавних організацій. Громадське об'єднання – це добровільне, самоврядне, некомерційне формування, створюване з ініціативи фізичних осіб, юридичних осіб – громадських об'єднань, що виступає від свого імені для реалізації спільних цілей, зазначених у його статуті, і не володіє державно-владними повноваженнями.

Це визначення, на відміну від наведених у юридичній літературі, дає змогу врахувати такі важливі ознаки громадських об'єднань, як: можливість створення їх не тільки фізичними особами, а і юридичними особами; можливість виступати тільки від свого імені; відсутність, як правило, державно-владних повноважень.

У процесі своєї діяльності об'єднання громадян можуть вступати в суспільні відносини, врегульовані нормами не тільки адміністративного, а й інших галузей права. Особливістю адміністративно-правового статусу громадського об'єднання як комплексу його повноважень є те, що ці повноваження є закріпленими в нормах адміністративного права і здійснюються у сферах адміністративно-правового регулювання у відносинах з органами виконавчої влади та іншими органами держави.

Адміністративно-правовий статус об'єднань громадян розглядається як комплексна категорія, яка включає в себе ряд елемен-

тів, що виділяються за ознакою етапності діяльності громадських об'єднань. Одним з елементів адміністративно-правового статусу громадських об'єднань є норми адміністративного права, що регулюють порядок їх створення, зокрема, державної реєстрації.

Норми, що складають адміністративно-правовий статус громадських об'єднань, містяться у великій кількості нормативних актів, у зв'язку з чим доцільним є поділ нормативних актів на групи, а саме:

1) нормативні акти, які поширюють свою дію на всі громадські об'єднання (Цивільний кодекс, Закони "Про некомерційні організації", "Про громадські об'єднання" тощо);

2) нормативні акти, які регулюють діяльність окремих видів громадських об'єднань (наприклад, Закони "Про політичні партії", "Про релігійні організації" тощо);

3) нормативні акти, що зачіпають питання діяльності окремих видів громадських об'єднань, при цьому регулюють суспільні відносини в певній галузі управління (наприклад, Закон "Про освіту"), або правовий статус певної групи осіб (Закони "Про соціальний захист ветеранів", "Про соціальний захист інвалідів" тощо).

За порушення норм права, що допускаються громадськими об'єднаннями, до них можуть бути застосовані органами державної влади за результатами контрольної, наглядової та контрольної-наглядової діяльності заходи державного примусу. Так, органи юстиції мають право застосувати до об'єднань громадян письмове попередження, а суди – призупинити їх діяльність або ліквідувати. При цьому письмове попередження та призупинення діяльності громадського об'єднання можна розглядати як заходи адміністративного примусу, а саме заходи адміністративного припинення.

У конституційно-правовому полі не будуть реалізовані в процесі двосторонньої діяльності відносини державних органів і громадських об'єднань можуть бути охарактеризовані як взаємодія. Відносини набувають характеру взаємодії за наявності таких умов: зазначені відносини знаходять своє вираження в активній фактичній діяльності суб'єктів з реалізації прав і виконання покладених на них обов'язків; зазначена діяльність має двосторонній характер і спрямована на спільне вирішення питань, що перебувають у віданні обох учасників або одного з учасників відносин; у процесі взаємодії суб'єкти правовідносин виступають як добровільні партнери, які мають можливість вибору поведінки чи впливу на досягнення правового результату.

Відносини між державними органами й об'єднаннями громадян, залежно від правового становища суб'єктів і характеру розв'язуваних завдань, можуть виражатися в різ-

них формах, з-поміж яких слід відзначити державну реєстрацію й державний контроль, нагляд за здійсненням статутної діяльності громадських об'єднань, державну підтримку діяльності громадських об'єднань, взаємодію державних органів і громадських об'єднань.

У правовому полі сформувалося дві моделі механізмів правового регулювання відносин державних органів і об'єднань громадян:

1) вертикально-імперативна модель (державна через нормативні правові акти імперативно регламентує відносини органів державної влади з громадськими об'єднаннями);

2) горизонтально-інституціоналізаційна модель (державні органи та громадські об'єднання самостійно визначають форми відносин, які із часом набувають характеру правових звичаїв і традицій або інституціоналізуються законодавцем у вигляді правових норм).

У комплексі реалізованих громадським об'єднанням суб'єктивних прав у відносинах з органами державної влади слід розрізняти права об'єднання громадян як добровільного самоврядного об'єднання громадян та права громадського об'єднання як юридичної особи. Нетотожність соціально-правового походження зазначених прав знаходить вираження у правозастосовчій практиці, частина прав яких хоча й належить об'єднанням як добровільним самокерованим утворенням, проте, реалізація їх стає можливою тільки за наявності державної реєстрації як юридичної особи.

Список використаної літератури

1. Автономов А. С. Правовая онтология политики: к построению системы категорий / А. С. Автономов. – Москва : ООО Фирма "Инфограф", 1999. – 384 с.
2. Гегель Г. В. Ф. Философия права / Г. В. Ф. Гегель ; пер. с нем. – Москва : Мысль, 1990. – 524 с.
3. Гражданское общество: первые шаги / под ред. А. Ю. Сунгурова. – Санкт-Петербург : Норма, 1999. – 272 с.
4. Грудцына Л. Деятельность некоммерческих общественных организаций по содействию реализации конституционных прав и свобод человека и гражданина / Л. Грудцына // Право и жизнь. – 2007. – № 116 (11).
5. Дарков А. А. Конституционно-правовой статус общественных объединений в Российской Федерации : дис. ... канд. юрид. наук / А. А. Дарков. – Москва, 1999. – 207 с.
6. Про громадські об'єднання : Закон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4572-17>.
7. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців : За-

- кон України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4572-17>.
8. Заславский С. Е. Политические партии России : Проблемы правовой институционализации / С. Е. Заславский. – Москва : Институт права и публичной политики, 2003. – 300 с.
 9. Локк Дж. Два трактата о правлении / Дж. Локк // Антология мировой политической мысли. – Москва, 1997. – Т. 1.
 10. Мерешкин Д. Е. Конституционно-правовой статус общественных объединений в современной России : автореф. дис. ... канд. юрид. наук / Д. Е. Мерешкин. – Санкт-Петербург, 2006. – 23 с.
 11. Монтескье Ш. Л. О духе законов / Ш. Л. Монтескье ; сост., пер. А. В. Матешук. – Москва : Мысль, 1999. – 672 с.
 12. Орлов А. В. Правовое положение общественных объединений в Российской Федерации : дис. ... канд. юрид. наук / А. В. Орлов. – Москва, 2004. – 225 с.
 13. Уткин Р. В. Развитие законодательства об общественных объединениях в Российской Федерации (вопросы теории и практики) : автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.02 / Р. В. Уткин. – Казань, 2007. – 30 с.
 14. Фатов И. С. Конституционно-правовой статус общественных объединений и механизм его реализации в становлении гражданского общества России : дис. ... канд. юрид. наук / И. С. Фатов. – Москва, 2008. – 161 с.
 15. Ямпольская Ц. А. Общественные организации в СССР. Некоторые политические и организационно-правовые аспекты / Ц. А. Ямпольская. – Москва, 1972. – 216 с.

Стаття надійшла до редакції 09.01.2015.

Олексенко Т. М. Объединение граждан как субъект административного права

Общественное объединение среди субъектов административного права отличается рядом признаков, основные из которых вошли в содержание понятия данного вида негосударственных организаций. В процессе своей деятельности объединения граждан могут вступать в общественные отношения, урегулированные нормами не только административного, но и других отраслей права. Особенностью административно-правового статуса общественного объединения как комплекса его полномочий является то, что эти полномочия являются закрепленными в нормах административного права и осуществляются в сферах административно-правового регулирования во взаимоотношениях с органами исполнительной власти и другими органами государства. Административно-правовой статус объединений граждан рассматривается как комплексная категория, включающая в себя ряд элементов, выделяемых по признаку этапности деятельности общественных объединений.

Ключевые слова: административно-правовой статус, объединение граждан, административно-правовой статус объединений граждан, вертикально-императивная модель, горизонтально-институционализационная модель.

Olexenko T. Association of Citizens as Subjects of Administrative Law

Public association among the subjects of administrative law stands Sheregesh features, most of which went to the meaning of this type of non-government organizations. In the course of the activities of the association may engage in public relations, regulated by rules not only administrative, but also other areas of law. Feature administrative and legal status of public association as a set of his authority is that these powers are enshrined in the rules of administrative law and implemented in the areas of administrative and legal regulation of relations with the executive and other organs of state. Administrative and legal status of associations is seen as a complex category which includes a number of elements that phasing out the grounds of public associations. The relationship between public authorities and citizens' associations, depending on the legal status and the nature of tasks, can be expressed in different forms, among which should be noted state registration and state control, oversight of statutory activities Citizen associations, state support of public associations, interaction of state bodies and public associations. In the legal field formed two models of the mechanisms of legal regulation of relations between state bodies and public associations: 1) Vertical imperative model (through state regulations governing the relationship imperative public authorities with associations); 2) horizontal instituzialisation model (state bodies and public associations independently determine forms of relationships, which eventually assume the character of legal customs and traditions or instytutstyalizuyutsya legislator in the form of law). In the complex realized public association subjective rights in relations with public authorities to distinguish between the rights of citizens as a voluntary association of self-governing citizens' associations and rights public association as a legal entity. Nonidentical social and legal origin of these rights is reflected in law enforcement, of the rights which although owned by the association as a voluntary self-governing entity, but their implementation is possible only with the state registration as a legal entity.

Key words: administrative and legal status, associations, administrative and legal status of associations, Vertical imperative model, horizontal model of instituzialisation.